

LIETUVOS TSR KULTŪROS MINISTERIJOS MĖNESINIS ŽURNALAS. EINA NUO 1965 METŲ

● Vyr. redaktorius — Vilhelmas CHADZEVIČIUS

● Redakcinė kolegija:

Romas BALTRUŠAITIS, Konstantinas BOGDANAS,
Vyr. redaktorius pavaduotojas — Algimantas ČIŽAUSKAS
Juozas GAUDRIMAS, Jonas GLEMŽA, Vytautas JAKELAITIS,
Romualdas KIBILDIS, Jonas KILSAUSKAS, Julius LOZORAITIS,
ats. sekretorė — Eleonora MYKOLAITIENĖ,
Jokūbas MINKEVIČIUS, Algimantas NASVYTIS,
Ramojus PETRAUSKAS, Saulius SONDECKIS,
Salomonas SVERDIOLAS, Leonardas TULEIKIS,
Bronius VAITKEVIČIUS

● Redakcinė taryba:

Vytautas AMBRAZAS, Rūta GAIDAMAVIČIŪTĖ,
Dovydas JUDELEVIČIUS, Algimantas LUKOŠIŪNAS,
Algis SAMULIONIS, Stasys VENSKEVIČIUS,
Gytis VAITKŪNAS, Albertas ZALATORIUS

● Telefonai:

Vyr. redaktorius — 61-05-38
vyr. redaktorius pavaduotojas — 62-46-31
ats. sekretorė — 61-96-36

● Redaktoriai:

Antanas STAPONKUS — kultūra, 62-38-61
Vytautas VALIONIS — kultūrinis švietimas, 62-31-04
Elona BUNDZAITĖ — teatro, 61-61-74
Danutė GERLIKIENĖ — dailė, 62-38-61
Giedrė KONCIENĖ — muzika, 62-38-61
Bronys SAVUKYNAS — filologija, 61-66-96
Laima KANOPKIENĖ — publicistika, 61-61-74
Juozas GRIKIENIS — iliustracija, 62-31-04
Laima PUČKORIŪTĖ — meninė redaktorė, 61-96-36
Marija KATILIŪTĖ, Salvina SENKUVIENĖ — korektorės,
61-96-36

Pop. formatas 84x108. Spauda — ofsetinė,
viršeliai, įklijos — iškilioji, 5 sp. l. +
viršeliai, 8,6 sąl. sp. l., 13,5 sąl. spalv. atsp., 12,7
apšk. leid. l., 12,5 aut. l. Tiražas 12092. Užs. Nr.3085.
Duota rinkti 87.01.04. Pasirašyta spaudai 87.01.27. LV 12027.

● Redakcijos adresas: 232600, Vilnius, MTP,
M. Kutuzovo a. 3/8
Spaudė LKP CK leidyklos spaustuvė, 232656, Vilnius,
Tiesos 1/9

● Rankraščiai ir nuotraukos negrąžinami

● Leidžia laikraščių ir žurnalų susivienijimas „Periodika“

© „Kultūros barai“, 1987

● «Культурос барай» («Вехи культуры»), ежемесячный журнал Министерства культуры Литовской ССР. Главный редактор — В. Хадзявичюс.
(На литовском языке.)

● Адрес редакции: 232600 Вильнюс, ГСП, пл. Кутузова, 3/8. Отпечатано в типографии издательства ЦК КП Литвы, 232656 г. Вильнюс, ул. Тiesos, 1/9.

„Tik tada, kai jau gerai žinau, kaip turėčiau išreikšti, kas man svarbu tame žmoguje, kokia, man atrodo, yra jo idėja — imuosi lipdyti...“ 24 p.

„... nesinori taikytis su mintimi, kad „Aura“ — paskutinis muzikos ir choreografijos žodis...“ 20 p.

Sutrupintas interviu iš „Le Quotidien de Paris“, 1986 metų kovo 11 d.

Algirdas Julius Greimas, dabartinis prancūzų semiotikos mokyklos vadovas, gimė Lietuvoje 1917 metais, tačiau visas savo semiotikos teorijas sukūrė Prancūzijoje. Paradoksalu, jog Greimo darbai, garsūs užsienyje („greimininkai“ išplitę ne tik Jungtinėse Valstijose ir visoje Europoje, bet ir Lotynų Amerikoje bei, pavyzdžiui, Turkijoje), vis dar nepakankamai žinomi neuniversitetiniuose mūsų šalies [t. y. Prancūzijos] sluokniuose.

LE QUOTIDIEN: Koks buvo tas kelias, kuriuo eidamas palikote Lietuvą, kad Prancūzijoje taptumėte „naujojo“ mokslo skelbėju?

A. J. G.: Palikau gimtąjį kraštą, kad išsikurčiau Grenoblyje, kur baigiau savo studijas. Ten „atsiverčiau“ į prancūzų kultūrą. Prancūzijoje radau atrają tėvynę: žinote, tėvynė — tai kalba, tai kultūra. Be abejonės, mano „intelektualinis“ kelias iš dalies paaiškinamas mano kilme ir tais įvykiais, kuriems atsivėrė mano jaunystės Lietuva; būti semiotiku — tai kelti prasmės klausimą. Karas, jo absurdiškumas skatina susirūpinti prasme visų tų baisybių, kurios vyksta prieš jūsų akis. Tai ir buvo manasis psichologinis „fonas“. Prie to dar prisidėjo palikę žymę Sosiūro, Hjelmlevo, Levi-Stroso, Diumezilio (kuriuos vėliau turėjau laimę pažinti) skaitymai. Draugai ir įtakos kartu sudaro tą horizontą, kurio detalės vėliau primiršamos, bet į kurį atsiremęs mėgini surasti savo kelią.

Q.: Kaip apibrėžti semiotiką ir kaip ją atskirti nuo Barto semiotologijos?

A. J. G.: Semiotika — tai mėginimas parengti bendrąją me-

todologiją tai plačiai sričiai, kuri vadinasi visuomenės mokslais. O dėl semiotologijos, tai ją ypatingai eksploatavo „literatai“. Labiau „palaida“, laisvesnė nei semiotika ji linkusi metaforizuoti kalbą, ten, kur semiotika nori būti „gryna ir griežta“. Tas griežtumo siekimas, vertęs mus kaip vienuolius dvidešimt metų dirbti „priedangoje“ <...>.

Šiandien visi didieji, iškėlę vertybes-švyturius, jau mirę. Tai vertybių krizės metas, visuomenė jau nebemoka formuluoti savo madų <...>. Tad ir ieškoma mūsų, klausiant, ką gi mes darėme per visą šį laiką, ką dabar darome. Atsakymas toks: mums rūpi viskas, mūsų tyrimo objektas iš principo yra bet kas, nes norime parengti visuotinai taikomą „metakalbą“. Tuo siekiame suvienyti žinojimą, o ne, kaip kartais mums prikišama, pakeisti jį.

Q.: Ar dar išlikęs šiandien tas etinis siekimas, kuris iš pat pradžių sudaro semiotikos pagrindą?

A. J. G.: Šiuo požiūriu semiotika šiek tiek atspindi vienos kartos tragediją. Pradžioje (beje, Bartas daug prisidėjo prie šios tendencijos įtvirtinimo) semiotika iš esmės turėjo pašaukimą „demitifikuoti“, t. y. rodyti daiktus tokius, kokie jie yra. Ir tai daryti su visai aiškiu moraliniu požiūriu <...>. Šiandien semiotika ketina „atnaujinti“ vertybes, išryškindama tai, koks turi būti, o ne koks yra žmogus. Taigi matote, kad mūsų etinis siekimas, nors ir evoliucionavęs savo modalumais, yra nė kiek nepasikeitęs. Ir tai nenuostabu: semiotika, mėgindama visų pirma padaryti gyvenimą labiau priimtina išplečiant pažinimo ribas, suteikti jam daugiau grožio, natūraliai pranoksta savo mokslinį projektą, kad virstų estetika, etika ir beveik ideologija <...>.

Česlovas Kudaba

Žeimenos vidupis sietuvins gas, ji čia daro ramius postkius, jos pavagiais plyti nepačios pievos, o kiek aukštesniuose smėlinguose paviršiuose — šilai. Į vakarus lyg koks žalias pasaulis — didžioji Labanorė su ūksmėtomis taurėmis, eglėnų salomis, upeliams, besigrauziančiais pro medžių šaknis. O kiek kaimelių kaimų: Januliškio, Pasiaravos, Jauniškių, Paibutiškio, Apkartų, Naujasodžio, Paešerinio, Didžiabalio. Nuoseno gyventa be aruodų, nekalyta eiklių žirgų, nebūta pačių laukų. Žemė čia — smėlinai. Rodos, žmogui nieko čia savo nėra ir yra viskas. Giria

Taip čia nuo amžių. Dar nebuvo nei tokių švenčių, dar ir geležinkelio nebuvo, bet ten, ties didžiuoju Sudotos kapynu, kur į Žeimeną įpuola miško upelė Lakaja, jau nuo kažin kada yra Santaka, o čia — Silkiniai. Paskutinis gimęs, netrumpą amžių gyvenęs buvo Ignas Silkinis (1891—1979). Daugelis, kas liavo šiomis vietomis, jį pažinojo, išiminė kaip kaimo tūrinės atminties tyrinėtoją saugotoją, galėjusį nemažai liudyti ir savo patyrimu, ir rinktais daiktais.

Kiekvienas praeties gyvenimo reliktas, kurį šis tylus žmogus pastebėjo, įvertino, įsistakos sodybą, lyg į šio nedidelio krašto atminties avilį, šė, gavo lyg naują gyvenimo — beveik nemirtingumą. Štai nuo 1912 metų iki pastarųjų laikų... Kad sakau teisybę,